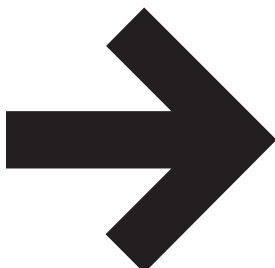
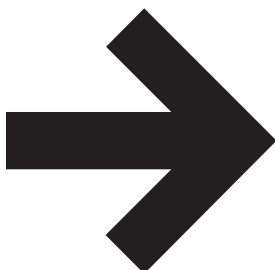

Un fons d'empresa: Dahl Barcelona Agència Marítima, SL

Sílvia Dahl Termens
Enric Garcia Domingo

El 10 de març de 2006, el senyor Artur Dahl Termens, en qualitat de gerent de l'empresa Dahl Barcelona Agència Marítima, SL, va fer l'ofertament de donació de l'arxiu històric d'aquesta empresa. Per primera vegada en la seva història, l'empresa havia de canviar de domicili i, davant els perills i dificultats del trasllat, es va considerar que aquell era un bon moment per garantir la conservació de la documentació històrica i el seu futur ús per part dels investigadors.

Dahl Barcelona Agència Marítima, SL és una casa consignatària fundada el 1945, que encara es troba en actiu i que ha preservat al llarg dels anys la part fonamental del seu arxiu, una unitat arxivística que el converteix en un fons interessant per a la recerca històrica. El fons consta de 90 caixes d'arxiu amb documentació generada per l'empresa, i també altres elements auxiliars (publicitat, fotografies, etc.), actualment en procés d'inventari. Una part de l'arxiu, la corresponent als anys més recents i necessària per tant per al funcionament actual de l'empresa, ha quedat en mans de l'empresa, que s'ha compromès a la seva preservació i posterior lliurament al Museu quan hom ho consideri oportú. La present donació enriqueix el fons documental del Centre de Documentació Marítima del Museu, ja que la recuperació de fons d'empreses catalanes del sector marítim forma part de la nostra política d'adquisicions

Dahl Barcelona Agència Marítima, SL -abans Barcelona Agència Marítima, SA- és una empresa catalana dedicada a la consignació de vaixells, fundada l'any 1945, que encara està en actiu després de 62 anys d'activitat ininterrompuda. Malgrat la seva vinculació amb Noruega, fet que li confereix un caràcter distintiu, es tracta d'una casa íntimament lligada a la història recent del port de Barcelona i, per extensió, a la història marítima catalana del darrer mig segle. De forma paral·lela, pot servir d'exemple del que han estat les activitats marítimes a casa nostra en la segona meitat del segle XX i dels canvis i adaptacions necessaris que li han permès desenvolupar-se i sobreviure. La casa Dahl ha treballat sempre en el ram de la consignació pura, sense participació en altres sectors, per la qual cosa el seu arxiu representa una mostra que hauria de permetre a l'investigador una aproximació

al negoci consignatari, als seus mètodes i a les seves circumstàncies.

■ FUNDACIÓ DE L'EMPRESA

Barcelona Agència Marítima, SA va ser constituïda a Barcelona el 23 maig 1945 per Jose Fritsch Catarineu i Amadeo Rosés Berdiel, amb un capital social de 100.000 pessetes representades en 100 accions de 1.000 pessetes cadascuna. Tenia el domicili social a Barcelona, al número 4 de la plaça Duc de Medinaceli, on mantindrà les oficines durant més de seixanta anys.

Els accionistes eren Jose Fritsch Catarineu, Amadeo Rosés Berdiel, Pelayo Valluguera Marina, Isidro Sola Casanovas, Emil Beckman (suec i cònsol honorari de Noruega) i Juan Marsà Miguel. El Consell d'Administració estava compost per Pelayo Valluguera com a president, Amadeo Rosés com a vicepresident, Emil Beckman com a vocal i Santiago de Cruylles Peratallada y Bosch com a secretari (no era accionista). Les funcions de gerent les feia José Fritsch Catarineu.¹

■ ELS DAHL

En una reunió de la Junta General celebrada el 3 de maig de 1953 es van produir canvis importants en la composició del Consell d'Administració, que quedava format ara per Pelayo Valluguera,² Amadeo Rosés, Santiago de Cruylles i Henning T. Dahl, aquest darrer en substitució d'Emil Beckman, que havia presentat la seva dimissió. Dos mesos després, el 4 de juliol, el Consell quedava presidit per Amadeo Rosés, amb Henning Dahl com a vicepresident, Santiago de Cruylles com a secretari i Isidro Solà com a vocal.³

No sabem del cert la raó per la qual Henning Dahl no apareix oficialment en les juntes d'accionistes fins anys posteriors a la creació de l'empresa. Però sí que sabem del cert que ell en fou el veritable fundador, que hi aportava el «factor noruec» que, a través de, fins ara, tres generacions, ha estat l'ànima de la consignatària. Tenim poca informació sobre Henning Dahl, un home emprenedor i ambiciós que procedia d'una família acomodada de Man-

dal, a Noruega. Fill de pare farmacèutic, sembla que la seva família no tenia cap lligam amb els afers marítims. Tot i així, dels vuit germans, tres van trobar en el mar el seu mitjà de vida: Rolf com a capità de la marina mercant i Henning i Kristen en els negocis marítims. Aquest últim fou consignatari i cònsol de Noruega a València.

Dahl va marxar de Noruega amb una amic seu, Lütken, i en un moment indeterminat, però sens dubte abans de 1936, es van instal·lar a Barcelona, on Dahl va començar a treballar en activitats lligades a l'activitat del port, entre altres coses com a provisionista. Van ser uns anys molt durs, durant els quals es va haver de fer un lloc en un país estranger.⁴ Poc temps després d'instal·lar-se a Barcelona va conèixer Maria Luisa Mazzantini, amb qui va contreure matrimoni. Ella era una comtessa austro-

hongaresa i havia arribat a Espanya amb la seva família. Per aquesta banda també hi havia lligams amb el món marítim, ja que ella era filla d'un capità de la Marina Mercant italiana.

L'estiu de 1936 va esclatar la Guerra Civil i Dahl, que era súbdit estranger però també empresari, va abandonar el país amb la seva família. Després d'un llarg viatge per Europa va arribar a Noruega, on es va instal·lar amb la seva dona i els seus dos fills (Frederick i Hans, en endavant Joan) fins que acabés la Guerra. L'any 1939 va tornar a Barcelona a temps d'estalviar-se l'ocupació de Noruega per part de les tropes alemanyes, que van envair el país nòrdic el 3 d'abril de 1940 i van forçar la seva capitulació el 9 de juny. En aquells anys, Dahl treballava principalment com a inspector naval, fins que l'any 1953 s'incorporà com a accionista i conseller a Barcelona Agència Marítima, SA. La tardor de 1955, Henning G. Dahl va ser nomenat director, juntament amb Jose Fritsch, de forma indistinta, amb un sou i una participació sobre els beneficis.⁵

Quatre anys més tard, el 1959, el seu fill Frederik Dahl s'incorporà a la societat com a conseller, en substitució del dimittit Isidre Solà.⁶ L'estiu del 1960, la Junta General va acordar modificar els estatuts i donar pas a un nou Consell d'Administració, presidit per Juan Dahl Mazzantini, amb Henning Dahl com a vicepresident, Santiago Cruylles com a secretari i Amadeo Rosés i Frederik Dahl com a vocals.⁷ Un any més tard, amb la dimissió d'Amadeo Rosés, el Consell d'Administració quedava format pels Dahl i per Santiago de Cruylles.⁸ A partir d'aquest moment, malgrat la incorporació d'altres accionistes o d'alguna aventura comercial que a continuació es detallarà, la consignatària serà, en el món portuari barceloní, la casa Dahl.

Des dels inicis, l'empresa va ser punt de referència en la representació de vaixells escandinaus que no tenien línia regular (vaixells tramp). Van representar prestigioses línies escandinaves com la Svenska Lloyd. Els seus vaixells transportaven fusta que era noliejada al Moll de la Fusta. Amb els anys, s'incorporaren nous armadors, com

els noruecs Jo Tankers, Odjfell, i armadors danesos, holandesos i espanyols, com Naviera Química. Eren vaixells cisterna o *tanker*, que feien la seva estada al moll d'inflamables.

El perfil de Frederik Dahl com a gerent, amb la col·laboració del seu germà Joan Dahl, representa per a l'empresa una continuïtat en la trajectòria marcada des dels inicis. Però, sens dubte, marca també un *savoir faire* específic que dóna al negoci un estil diferent. El seu caràcter personal i les seves qualitats professionals van atribuir-li la fama d'empresari honest i transparent, virtuts que els armadors alabaren, ja que tenien la garantia que els seus vaixells estaven en bones mans. No oblidem que estem parlant d'altres temps. Llavors l'atorgament del grau de confiança personal era la base per establir uns bons lligams mercantils, i això fou un dels punts clau en el bon succés d'aquesta casa consignatària, una petita empresa que Frederik Dahl no va voler fer créixer en volum de treball ni en personal malgrat les diverses propostes de fusió que va rebre per part d'altres consignataris de la ciutat. El seu caràcter treballador i autosuficient va anar més enllà en l'assoliment del negoci, salvant les expectatives generalitzades que li auguraven poc temps de supervivència.

El primer canvi formal significatiu es donà l'any 1983, quan el capital social queda fixat en 2.500.000 pessetes, representat per 2.500 accions al portador. Al Consell d'Administració s'incorpora Alfonso Garcia-Miñaur González,⁹ una participació de curta durada ja que, quan el desembre de 1990 es nomena un nou Consell d'Administració, aquest estarà format per membres de la família Dahl (el pare com a president i Joan com a secretari).¹⁰ La Naviera García Miñaur tenia una flota de vaixells de càrrega general i contenidors que transportava productes com cafè, cotó, cuir i altres productes de Costa d'Ivori.

■ UNA CONTÍNUA ADAPTACIÓ ALS CANVIS

A finals de 1991 la casa canvia de nom a causa de la incorporació a l'accionariat de la Sociedad Medimar, SA, i passa a anomenar-se ara Barcelona Agència Marítima and Medimar, SA. Les accions passen a ser nominatives i el nou Consell d'Administració quedarà format per Frederik Dahl (president), Hans Dahl (secretari), Luis Garcia Pinar (vocal) i Arturo Dahl (vocal). Aquest darrer, fill de Frederik, representa la tercera generació treballant en la consignatària.¹¹ El següent canvi serà el pas de societat anònima a societat limitada, l'any 1992. En Consell d'Administració no canvia, i les accions queden repartides de la següent manera: 1.000 accions per a la Sociedad Medimar, SA, 800 accions per a Juan Dahl i 700 accions per a Frederik Dahl.¹²

La forma jurídica de l'empresa canviarà novament a finals de 1994, i la casa passarà a ser Dahl Barcelona Agència Marítima, SL, nom que conserva actualment.¹³ Es produeixen altres canvis interns, com la incorporació durant uns anys de Víctor Dahl, segon fill de Frederik Dahl. Però el fet realment significatiu serà la mort de Frederick Dahl el 16 de maig de 2002. Amb ell acabava una època i una forma de treballar. El

present i el futur immediat de l'empresa passen ara per les mans d'Artur Dahl, administrador únic de la casa, que representa la continuïtat de la societat fundada l'any 1945, ara des del seu despatx al Moll Príncep d'Espanya, s/n, 1r.

NOTES

1 Escripura atorgada davant el notari de Barcelona, Raimundo Noguera, el 23 de maig de 1945. Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona, full 581, 20 de juny de 1945.

2 Molt poc després, el 17 de juny, Valguera va morir, i el seu lloc va ser ocupat per Isidro Solà.

Artur Dahl Termens,
actual gerent de
l'empresa.

3 Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona, full 581, 16 de gener de 1953.

4 Lütken acabaria essent cònsol de Noruega a la Ciutat Comtal.

5 Nomenament en escriptura davant el notari de Barcelona, Raimundo Noguera, el dia 3 d'octubre de 1955. Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona el 15 de novembre de 1955.

6 Escripció davant el notari de Barcelona, Raimundo Noguera, el dia 26 de maig de 1959. Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona el 30 de maig de 1959.

7 Escripció de Raimundo Noguera el dia 4 d'agost de 1960. Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona el 26 de setembre de 1960.

8 Segons escriptura de Raimundo Noguera el dia 29 de novembre de 1961. Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona el 22 d'agost de 1961. Cruyllles encara formarà part de la societat fins l'any 1970, quan va dimitir en passar a ocupar un important càrrec polític.

9 Segons escriptura d'Antonio Royan Páez, amb data 11 de maig de 1983. Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona el 12 de juliol de 1983

10 Segons escriptura de Vicente Lazaro Ventura amb data 20 de desembre de 1990. Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona el 2 de gener de 1991.

11 Segons escriptures de Vicente Lazaro Ventura, amb data 9 d'abril de 1991 i 5 de setembre de 1991. Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona el 22 de novembre de 1991.

12 Segons escriptura davant el notari, Vicente Lazaro Ventura, el dia 11 de juny de 1992. Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona el 25 de juny de 1992.

13 Segons escriptura davant el notari de Barcelona, Vicente Lazaro Ventura, el dia 24 de març de 1994. Inscripció al Registre Mercantil de Barcelona el 13 d'octubre de 1994.

